

İPƏKÇİ

1933-cü ildən nəşr edilir

AZƏRBAYCAN İPƏKÇİLƏRİNİN AÇIQ TRİBUNASI

№ 7 (2271)

19 iyul 2010-cu il

Qiyməti 40 qəpik

YAĞIŞDAN SONRA ÇIXAN GÖBƏLƏKLƏR, YAXUD FÖVQƏLADƏDƏ HALLAR NAZİRLİYİNİN ŞƏKİ QÜVVƏLƏRİ

Başqa yerləri deyə bilmərik, amma Şəkiddə baş verən fəvqəladə halların 99 faizi yağışla əlaqədar olur və yağışdan sonra necə göbələklər çıxırsa, Şəkiddə də eləcə, demək olar ki hər yağışdan sonra Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin Şəki təmsilçiləri çıxırlar televiziya ekranına və bəyanat verirlər ki, bəs, dəymiş ziyanı hesablamaqla məşğuldu?! Amma nəyi və niyə hesablayırlar heç kim bilmir. İnanmaq olmur ki, Daşəgil kəndində, 7 toyuğunu, 1 xoruzunu seldə, türklər demişkən, "kayb etmiş" Fatma nonəyə 7 toyuğunu və 1 xoruzunu pulunu ruslar demişkən, "zaplatit" edəcəklər? Elə həmişə hesablayırlar, amma hələ ki, bir adam onların 1 qəpiyini görməyib, əgər veriblərsə də maraqlıdır ki, nədənsə, indiyə qədər televiziya elan etməyiblər?! Bir də ki, əgər, təbii fəlakət nəticəsində hüquqi və fiziki şəxslərə dəymiş maddi ziyanı Fəvqəladə Hallar Na-

zirliyi ödəməlidirsə, o halda, bəs sığorta şirkətləri nəyə gərəkdir?!

1988-ci ildə Ermənistanda zəlzələ olanda, ermənilər yaxşı pul qazanmışdılar

Ağır texnika və xüsusi komissiya ilə zəlzələ baş vermiş əraziləri gəzirdilər. Gəzirdilər, görürdülər, Əhməd kişinin mal tövləsi bir az ayılıb, çağırırdılar Əhməd kişini, əlbəttə, əgər hələ o vaxta qədər qaçmayıbdırsa, deyirdilər ki sənin bu mal dəminin heç 200-300 manat qiyməti yoxdur, gəl bunu uçuraq, yazacaq ki, guya, burada qiyməti azı 30 min manat olan 2 mərtəbəli bir ev var imiş. Sən 30 min manata imza atacağısan, biz isə sənə cəmi 10 min manat, özü də nağd, pul verəcəyik. Əhməd kişi də gördü ki, sərfəli təklifdir, imza atdı və 10 min manatı da sevinə-sevinə qoyurdu cibi-

nə, gedirdi evinə.

Amma belə şeylər o vaxt yalnız Ermənistanda ola bilərdi, Azərbaycanda heç kimsə 1 qəpik də verməzdilər. Məsələn, 30 il əvvəl Şəki şəhərində bir bala sel oldu, "Əmanət kassası"nın arxasındakı 1 ev uçdu, heç nə vermədilər...

Fəvqəladə hallarda Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin Şəkiddəki nümayəndələri harada olurlar?

Onlar da hamı kimi qaçırırlar! Yəni fəvqəladə hal baş verəndə, hamı Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin adını unutmalı və hamı öz başının çarəsinə özü qılmalıdır. Fəvqəladə hallarda operativ hərəkət üçün Şəki şəhərində saxlanılan Fəvqəladə Hallar Nazirliyi hərbi hissəsinin vəzifəsinin nədən ibarət oldu-

ğunu isə kimsə bilmir? Əgər onların vəzifəsi yağışdan sonra yolları pələq-dan təmizləməkdirsə, bu işi əslində, "komunxoz" işçiləri görməlidir. Deyilənlərə görə, bu hərbi hissə heç də Fəvqəladə hallar üçün yox, əslində, pullu balaların əsgəri xidməti üçün təşkil edilmişdir.

O vaxtlar Fəvqəladə Hallar Nazirliyi yox idi, lakin fəvqəladə hallarda heç kimi indiki kimi Allahın ümidinə buraxmırdılar

15 iyulda Şəkiyə bərk yağış yağdı. Qurcana çayı daşdı və Şəki şəhərində sel hadisəsi baş verdi. Burada qeyri-adi heç bir şey yoxdur. 20-30-ildən bir Qurcana çayı daşa bilər. Sonuncu dəfə

Ardı 3-cü səhifədə

BU İLİN 1-Cİ YARISINDA ŞƏKİ VEB-MƏKTƏBİ DMOZ İNTERNET KATALOĞUNUN DAHA 3 XALQIN DİLİNDƏKİ – TÜRKMƏN, ÖZBƏK VƏ UYĞUR DİLLƏRİNDƏKİ, KATEQORİYALARINI YARATMIŞDIR

DMOZ-un şərti adı "Salis" olan azərbaycanlı-şəkili redaktor, bu ilin 1-ci yarısında, ilk dəfə olaraq, həmin kataloğun türkmen, özbək və uyğur dillərində yeni kateqoriyalarını yaratmaqla, özünün, Şəkinin

və Azərbaycanın adını, əbədi olaraq həmin qardaş xalqların internet tarixinə daxil etmiş oldu!

Biz, "İpəkçi"nin əvvəlki saylarının birində, DMOZ, yəni Açıq Kataloq Layihəsi, haq-

qında məlumat vermişik və göstərmişik ki, bu kataloq, "Google" Internet Kataloğunun və onlarla digər veb-kataloqun, həmçinin, "Google" axtarış sisteminin əsas bazasıdır. İndi isə qardaş türk-

mən, özbək və uyğur dillərinin bugünkü vəziyyəti və bu dillərdə internetin inkişaf səviyyəsi barədə bir neçə kəlmə qeyd etmək istəyirik.

Ardı 4-cü səhifədə

"İPƏKÇİ" KEÇMİŞ SSRİ-DƏ İLK QƏZETLƏRDƏN BİRİ, AZƏRBAYCAN SSR-DƏ İSƏ İLK QƏZET İDİ Kİ KOMMUNİST PARTİYASININ ORQANI OLMAQDAN İMTİNA ETMİŞDİR!

Bax: səh. 2

Iyulun 22-si Azərbaycan milli mətbuatının yaranmasının 135-ci ildönüm günüdür!

MƏTBUAT ŞURASININ "OYUNCAQ" RƏHBƏRLİYİ ŞƏKIYƏ NİYƏ GƏLMİŞDİ?!

Azərbaycan mətbuatının 135 ilik yubileyi ərəfəsində, şanlı tarixi və tarixi ənənələri olan Şəki mətbuatı özünün ən çətin, ən ağır, ən acınacaqlı dövrünü yaşamaqdadır! Hələ, Sovet hakimiyyətindən öncə mətbə-əsi olan Şəki şəhərində, indi heç bir mətbəə fəaliyyət göstərmir. Sovet dövründən qalmış mətbəə binası, avadanlıqları ilə, həmin binada yerləşən "Şəki fəhləsi" və "Şəkinin səsi" qəzetlərinin redaksiya otaqları ilə birlikdə, qeyri-qanuni olaraq satılmış, 20 nəfərdən çox işçisi olan "Şəki fəhləsi" qəzetinin, redaktor istisna olmaqla, bütün əməkdaşları, həmçinin, 10 illərlə bu mətbəədə can qoymuş, saç ağartmış fəhlələr, mürəttiblər, çapçılar işdən qovulmuşlar! O adamlar işdən qovulmuşlar ki, onlar qışın soyuq saxtasında yoldan tapdıqları bir taxta parçasını sevinclə aparırdılar evə ki, sobaya atsınlar, özləri və uşaqları, heç olmasa, yarım saat qızınsınlar, o adamları işdən qovdular ki, onlar gündüz saat 1-ə, 2-yə qədər gözləyirdilər ki, elektrik verilsin, heç olmasa, yemək bişirə, çay qoya bilsinlər, çünki pulları yox idi odun almağa. Əlbəttə, söhbət indiki zamandan getmir, yaxın keçmişdən gedir, 7-8 il əvvəldən. Elə mətbəə binası da həmin dövrdə satılmışdır. Məmurları heç nə maraqlandırmırdı, onlar yalnız mətbəəni və mətbəə binasını satmaq və bunun müqabilində ciblərinə pul qoymaq barədə düşünürdülər...

Regionlar üzrə ilk müstəqil qəzetin, "Şəkinin səsi"nin, redaksiyasını da satan məmur, bu qəzetin həmtəsisçisi və o vaxtkı baş redaktoru, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar jurnalisti, mərhum Salis Məmmədovdan çəkinərək, ona sağlığında Şəki icra hakimiyyətinin binasında bir otaq vermişdilər, dünyasını dəyişən kimi, həmin otağı və otaqdakı avadanlıqları da qəsb etdilər!

Nəinki Azərbaycanda, hətta, bəlkə də bütün post-Sovet məkanında nəşri davam edən yeganə fəhlə qəzetinin – "İpəkçi" qəzetinin, redaksiya otağı da, üstelik, bütün avadanlıqları da yerli hakimiyyət tərəfindən "müsadirə" edilmişdir! Vaxtilə, Açıq məktublarla Şəki şəhərində neçə-neçə beşmərtəbəli binanın tikilməsinə nail olan və bunun müqabilində yüzlərlə ailənin evlə təmin edilməsinin əsas səbəbkarı hesab edilən "İpəkçi" qəzeti, indi redaksiya otağı olmadan fəaliyyət göstərməkdədir!

Özü qəzet nəşr edə və qəzet redaksiyası saxlaya bilməyən Şəki icra hakimiyyəti, ənənəvi qayda, digər Şəki qəzetlərinə qısqançlıq hissi ilə yanaşmaqdadır. Eqsitliyin səviyyəsi o həddə çatmışdır ki, biz nəinki digər rəsmi tədbirlərə dəvət edilmirik, hətta, "Azərbaycan Milli Mətbuatının 135 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamına əsasən iyulun 10-da Şəki şəhərində təşkil edilmiş konfrans, həmin sərəncamdakı müddəalara zidd olaraq "tam məxfi" şəraitdə, yəni bizim iştirakımız olmadan keçirilmişdir! Əgər, məqsəd bizi Prezidentə, dövlətçiliyə qarşı qaldırmaqdırsa, qoy heç özlərinə əziyyət verməsinlər ki, biz necə ki heç vaxt bu yolu seçməmişik, bundan sonra da heç vaxt o yolla getməyəcəyik, amma, necə ki həmişə haqq-ədalət uğrunda mübarizə aparmışıq, bundan sonra da mübarizə aparacağıq, əvvəlkindən daha kəskin və daha effektiv!

Mətbuat Şurasından isə bizə bildirdilər ki, "bizim məqsədimiz Şəkiddə keçirilən tədbirdə iştirak etmək idi, biz heç kimi tədbirə dəvət etməmişik, sizi Şəki icra hakimiyyəti dəvət etməli idi". Bizim, "siz axı Prezidentin müvafiq sərəncamı ilə Şəkiyə gəlmışdiniz və Şəkiddə tədbirin keçirilməsi Şəki icra hakimiyyətinə yox, sizə tapşırılmışdır, mahiyyət də bundan ibarət idi ki, siz "Azərbaycan milli mətbuatının inkişafında xüsusi xidmətləri olan jurnalistlərin mükafatlandırılması haqqında" təklifləri Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim" edəsiz, əgər konfransda, Şəkinin aparıcı qəzetinin redaktoru iştirak etməyibsə, nəyin əsasında təkliflər hazırlamısınız?", sualımıza cavab olaraq isə Mətbuat Şurasının oyunaq bir qurum olduğunu bildirdilər. Biz isə hesab edirik ki, oyunaq heç də Mətbuat Şurası yox, əslində şurani oyunaq quruma çevirən "oyunaq" rəhbərliyidir!

Aydın Məmmədov,

"İpəkçi" qəzetinin redaktoru,

"Şəkinin səsi" qəzetinin həmtəsisçisi və baş redaktoru.

"ŞƏKİ-İPƏK" ASC-NİN BOYAQ-BƏZƏK İSTEHSALATI NƏZDİNDƏ FƏALİYYƏT GÖSTƏRƏN TİKİŞ SEXİNDƏ HAZIRLANMIŞ 1000 DƏST MƏKTƏBLİ FORMASI ANBARDA YİĞİLİB QALMIŞDIR...

2 ildir ki "Şəki-İpək" ASC-nin Boyağ-Bəzək istehsalatında iş ahəngi bərpa olunub, amma qismən, istehsalat tam gücü ilə işləmir. Bu ildən etibarən, daha əvvəllər istehsalatın 3 mərtəbəli nəhəng binasının 2-ci və 3-cü mərtəbələrində yerləşmiş dəzgahlar da 1-ci mərtəbəyə köçürülmüş və istehsal prosesi yalnız 1-ci mərtəbəni əhatə etməyə başlamışdır. "2-ci və 3-cü mərtəbələrə qurtarmışdır", – istehsalatın meneceri Mirzəli Məmmədov belə dedi və əlavə etdi ki, "əvvəllər güclü dəzgahlar 3-cü mərtəbədə, parça qurudan dəzgahlar isə 2-ci mərtəbədə idi, bu hazırkı şəraitdə bizim üçün əlavə xərc və istehsal prosesinin uzanması deməkdir, yəni yuxarı mərtəbələrə sə vermək, par vermək, parçanı liflə qaldırmaq və bunun üçün əlavə işçi saxlamaq və s. Ona görə, istehsalın maya dəyərini aşağı salmaq məqsədi ilə biz lazım olan bütün

dəzgahları 1-ci mərtəbəyə köçürdük. İndi 1-ci mərtəbədə həm parçanı boyayıq, həm gülləyirik və həm də quruduruq. Hətta bu yaxınlarda şablon hazırlamaq üçün lazer aparatı da alımb, o da 1-ci mərtəbədə quraşdırılmışdır".

Mirzəli Məmmədov həm də bildirdi ki, "istehsalatda 3-ü texniki işçi olmaqla, cəmi 25 nəfər işləyir, daha əvvəllər, Toxucu istehsalatında toxunan parçalar Mərkəzi anbara verilir və oradan da xam parça kimi satılır. İndi isə Boyağ-bəzək istehsalatının fəaliyyəti qismən bərpa edilib, Mərkəzi anbardakı xam parça bura gətirilir, müştərilərin sifarişinə uyğun olaraq boyanır, yaxud güllənir". Menecer şikayətlənir ki "əvvəllər SSRİ dövründə, Moskvada yarmarkalar keçirilirdi, bizim istehsalat isə azı 6 ay həmin yarmarkaya hazırlanırdı, sonra müxtəlif çeşidli məhsullar ilə yarmarkada

iştirak edirdi, oraya SSRİ-nin hər yerindən alıcı təşkilatların, tikəş fabriklərinin nümayəndələri gəlirdilər, sonra bizimlə müqavilə bağlayırdılar ki, filan çeşidli maldan biza filan qədər göndərin. İndi biz özbaşına heç nə hazırlamırıq, müştəri biza sifariş verir ki mənim üçün filan rəsmi, filan boyalı parça istehsal et və əvvəl nümunə üçün hazırla görüm necə hazırlayırsan, sonra baxarıq. Bu yaxınlarda Moskvadan belə bir sifariş aldıq və nümunə hazırlayıb özlərinə göndərdik, bəzi nöqsanları qeyd elədilər, biza qaytardılar ki onların sifarişlərini yenidən işləyək və biz də bu dəfə tam onlar deyən kimi etdik nümunə göndərdik, bəyəndilər. İndi gözləyirik ki, nə qədər sifariş verəcəklər biz də istehsal edək".

Biz istehsalatın sexlərində gəzərkən, yalnız maxer tipli parçaların boyanma prosesini seyr edə bildik. Oyrəndik ki, bu parçalar boyandıqdan sonra, istehsalat nəzdində fəaliyyət göstərən tikəş sexinə göndərilir və orada onlar doğranır, yanları tikilərək dəsmal halına salınır sonra isə qablaşdırılır.

Bu sexdə həm də müxtəlif çeşidli paltarlar, o cümlədən məktəbli kostyumları da istehsal olunub. Lakin Mirzəli Məmmədov şikayətləndi ki, "bizim istehsal etdiyimiz 1000 dəst məktəbli forması anbarda yığılıb qalıb, camaat gedib bazardan Türkiyə-Çin istehsalı olan keyfiyyətsiz məhsulları alırlar biz isə öz malımızı sata bilmirik ki, bu istiqamətdə istehsalı davam etdirək, halbuki, bizim hazırladığımız kostyumlar daha keyfiyyətli və qiymətlərinə görə alıcı üçün daha sərfəlidir, cəmi 24-28 manat! Təhsil Nazirliyi və Şəki Təhsil şöbəsi isə nədənsə, bizimlə alış-veriş etməyə meyilli deyil..."

Şəkildə: Etibar İsrəfilov, boyaq hazırlayan.

Şəkildə: "Şəki İpək" ASC Boyağ-Bəzək İstehsalatının Tikəş sexində qablaşdırılmış məhsul bağlamaları (dəsmallar) satışa hazır vəziyyətdə.

Şəkildə: "Şəki İpək" ASC Boyağ-Bəzək İstehsalatının meneceri Mirzəli Məmmədov.

Şəkildə: Boyağ-Bəzək İstehsalatının Tikəş sexində hazırlanmış qadın paltarı

www.ipekchi.info

İYULUN 24-DƏ ŞƏKİ ŞƏHƏRİNDƏKİ HEYDƏR ƏLİYEV PARKINDA GƏNC İSTEDADLAR – ELVİN ƏHMƏDOV, HÜSNÜ SƏDİYEVİN İŞTİRAKI VƏ “ŞƏKİ” ANSAMBLİNİN MÜŞAYİƏTİ İLƏ AÇIĞ KONSERT KEÇİRİLƏCƏKDİR!

Hüsnü Sədiyev

1 dekabr 1988-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşdur. Musiqiyə marağı hələ kiçik yaşlarından yaranıb. 1997-ci ildə Şəki şəhər 2 saylı musiqi məktəbinə daxil olmuş və 2002 - ci ildə qarmon şöbəsini bitirmişdir. İlk qarmon müəllimi Eldəniz Məmmədov olub. 2003-cü ildə Asaf Zeynalı adına musiqi texnikumuna (indiki Milli Konservatoriya nəzdində musiqi kolleji) qəbul olmuşdur. Kollecdə oxuduğu müddətdə Nemət Hüseynov, Sərxan Abiyev və xalq artisti Zakir Mirzəyevdən musiqinin inceliklərini mənimsəmişdir.

Kollecdə təhsil aldığı müddətdə görkəmli xanəndələr –

dan da muğamın sirlərini öyrənmişdir.

2007-ci ildə təhsilini müvəffəqiyyətlə başa vurmuş və hal-hazırda “Şəki” ansamblında fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan musiqilərinə əlavə dünya musiqilərinə də maraqlıdır. Akordion ifaçısı Koptunu olduqca böyük maraqla və həvəslə dinləyir. Ən çox sevdiyi bəşəkərkar isə Tofiq Quliyev və U.Hacıbəyovdur. Hal-hazırda ən böyük arzusu sənətdə daha irəliləyə getmək, tanınmaq və hər şeydən öncə Şəkini və Azərbaycanı başqa ölkələrdə daha da tanıtmaktır.

Əlibaba Məmmədov, Alim Qasimov, Gülyanaq Məmmədova və Nazakat Teymurovanın dərslərini dinləyib, onlar-

Elvin Əhmədov

1988-ci ildə martın 21-də Şəki şəhərində anadan olub. 2005-ci ildə 18 saylı orta məktəbi bitirib. 1997-2000-ci illərdə 2 saylı musiqi məktəbində, daha sonra, 2000-2003-cü illərdə, Bakı 22 saylı musiqi məktəbində, Xalq artisti Mənsun İbrahimovun muğam sinfində musiqi təhsili almış, 2005-ci ildə isə Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin estrada aktyoru fakültəsinə qəbul olunmuşdur.

2006-cı ildə əvvəlcə, “Yeni Ulduz” müsabiqəsinə sənəd verən 2050 iştirakçı arasında 16 finalçıdan biri, 4 aylıq yarışmadan sonra isə “Yeni Ulduz-5”-in qalibi olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Gənclər

və İdman Nazirliyinin ci yerləri tutaraq Diplom və mükafatlara layiq görülmüşdür.

təşkil etdiyi “Hünər” 2-ci (2006-cı il) və “Hünər” 3-cü (2006-cı il) Vətənpərvərlik Mahnıları Festivalında 1-

Aslan Əlişanoğlu

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqlarının “Ülfət” qəzeti yazır:

Qurtuluş gününü iməciliklə qeyd etdilər

Milli Qurtuluş Gününü “Şəki İpək” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərliyi və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi rəngarəng tədbirlərlə qeyd etmişlər. HİK sədri Sevil İsmayilova əlamətdar günün münasibətilə rayon ictimaiyyətinin keçirdiyi elmi-nəzəri konfransda çıxış etmiş, ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqımızın, dövlətimizin gələcəyi naminə göstərdiyi xidmətlərdən danışıbmışdır.

Sonra Cəmiyyətin işçilərinin böyük əksəriyyətinin iştirakı ilə “Gələrsən -görərsən” qalası ətrafında iməcilik keçirilmişdir. İməcilik başlanmamışdan əvvəl ulu öndərin siyasi fəaliyyəti, qüdrətli Azərbaycan yaratmaq naminə gördüyü misilsiz işlər barədə çıxışlar olmuşdur. İməciliyə çıxanlar ağacları budamış, ərazini kol-kosdan, artıq otlardan təmizləmişlər.

Qərara alındı ki, bu iməcilik ənənəyə çevrilsin.

www.ulfet-az.com
29.06.10

Arxivimizdən:

Sevil arzusuna çatdı

Sevil İsmayilovanın adı kombinatda çoxlarına tanışdır. O, xeyli vaxt kombinat nəzdindəki körpələr evində müdir işləmiş, bir neçə dəfə idarə ilə partiya təşkilatının katibi seçilmişdir. Sevil indi öz təhsilini davam etdirir. O, Bakı Ali Partiya Məktəbinə oxumağa getmiş və qəbul imtahanlarını müvəffəqiyyətlə vermişdir. Hazırda təhsildə də qabaqcillik nümunəsi göstərir.

Şəkildə: S. İsmayilova yoldaş.

“İpəkçi” qəzeti

№35 (1010) 10 dekabr 1969-cu il

R.S. Sevil xanım İsmayilova daha sonra Şəki şəhər Partiya Komitəsinin katibi, ondan da sonra Vartaşen (indiki Oğuz) rayon Partiya Komitəsinin 1-ci katibi seçilmişdir. O, hal-hazırda yenə də bizimlə birlikdədir – “Şəki-İpək” ASC-nin Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədridir.

Sadiq Murtuzayev və Sabir Əfəndiyev İmam Mustafayev haqqında kitab yazıblar

Xəbər verildiyi kimi, bu il Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev akademik İmam Mustafayevin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında sərəncam imzalamışdır. İ. Mustafayev 1954-1959-cu illərdə Azərbaycana rəhbərlik etmişdir. Onun vaxtında – 1956-cı il avqustun 20-də, Azərbaycan SSR Ali Sovetin sessiyası Əsas Qanuna Dövlət dili haqqında maddə əlavə edilməsi barədə qərar qəbul etmişdir. Bu da, 1918-ci il iyunun 27-də Cümhuriyyət hökuməti tərəfindən Azərbaycan dilinin dövlət dili elan edilməsi barədə qərarın bərpası demək idi. Buna görə onu vəzifəsindən çıxarsalar da, həmin maddəni heç cürə Konstitusiyadan çıxara bilmədilər...

İmam Mustafayev haqqında Bu yaxınlarda Sadiq Murtuzayevin tərtibatı və Hacı Mehman Fərzullayevin redaktorluğu ilə “Vətən” nəşriyyatında “Elin böyük oğlu” adlı 366 səhifəlik kitab çap edilmişdir. Gələcə həftə isə, yenə İmam Mustafayev haqqında, lakin bu dəfə Sabir Əfəndiyev bir kitabı – “Nurun olmur kölgəsi”, işiği üzə gələcəkdir.

BU İLİN 1-Cİ YARISINDA ŞƏKİ VEB-MƏKTƏBİ DMOZ İNTERNET KATALOĞUNUN DAHA 3 XALQIN DİLİNDƏKİ – TÜRKMƏN, ÖZBƏK VƏ UYĞUR DİLLƏRİNDƏKİ, KATEQORİYALARINI YARATMIŞDIR

əvvəlki 1-ci sahifədə

Cəmi 1 əsr əvvəl, demək olar ki eyni orfoqrafik qaydalar ilə, eyni əlifba ilə yazan və eyni dildə danışan türklər, azərbaycanlılar, türkmənlər, özbəklər və uyğurlar, bu xüsusda zaman-zaman bir bəzən xeyli aralanmış yazılarında fərqli əlifbalı, fərqli orfoqrafik qaydalar tətbiq etməklə, eyni sözləri fərqli şəkildə tələffüz etməyə, fərqli terminlər qəbul etməyə və fərqli danışmağa başlamışlar. Son illər türk xalqlarının birliyindən çox söhbət açılca da, türk dillərinin yaxınlaşdırılmasından çox söhbətə gətərsək və bu xüsusda nə qədər simpoziumlar, qurultaylar və s.lər keçirilsə də bunlar hamısı əslində boş şeylərdir və həqiqətdə, türkdilli xalqlar bir-birindən daha sürətlə uzaqlaşmaqdadır.

DMOZ-un türkmen dilində kateqoriyasını yaradan Salis, diqqət yetirmişdir ki həmin ölkədə veb-quruculuğun səviyyəsi heç də qənaətbəxş hesab oluna bilməz, türkmen dilində olan saytların sayı isə 100-dən o qədər çox deyil və onların da 30 %-i İran türkmənlərinə məxsusdur. Türkmənlər yazıda artıq latın əlifbasını tətbiq edirlər. Amma, görürsünüz, hələ də bu əlifbada yazıb-oxumaqda çətinlik çəkməkdədir. Belə ki, hətta Türkmənistan Elmli Akademiyasının saytının adında belə orfoqrafik xəta yox verilməmişdir. Maraqlıdır ki, bəzi dövlət saytlarının rus yazıdır digər xarici dillərdəki versiyaları olduqları halda, türkmen dilindəki versiyaları yoxdur, yaxud varsa da işləmir.

29 milyon nəfər əhalisi olan Özbəkistanda isə internet nisbətən daha yaxşı inkişaf etmişdir. Özbək dilində bəlkə 1000-ə qədər, yaxud bundan daha çox sayt var. Lakin bu ölkədə rus dilində olan saytlar daha çoxdur. Özbəklər latın əlifbasına keçid mərhələsindədir. Onların bir çox saytlarında latınla olsa da, daha çoxu kirillədir. Özbək latın əlifbası 26 hərfdən ibarətdir, daha doğrusu, heç bir spesifikasiyə qəbul olunmamışdır. Onlar gə səsini yazmaq üçün “g” hərfinin yanına bizim köhnə apostrofu qoyurlar (g’), şə səsini “sh”, çə səsini isə “ch” kimi yazırlar. Latın əlifbasındakı İks (x) hərfi isə bizdəki kimi xə səsini bildirir. Onu da əlavə edək ki, Özbək kiril əlifbası, əslində, çox qəribə xüsusiyyətlərə malik idi. Məsələn, “a” hərfi özbək sözlərində “ə” kimi, rus sözlərində “а” kimi, “o” hərfi özbək sözlərində “a” kimi, rus sözlərində isə “о” kimi tələffüz olunurdu. Bizim üçün qəribə və mənasız məlum olmayan bu xüsusiyyət, təəssüf ki, eyni ilə Özbək latın əlifbası üçün də tətbiq olunmaqdadır.

O ki qaldı uyğurlara və həmin dildə internetin səviyyəsinə, hesab edirik ki, bu barədə aşağıdakı qeydlərimiz Azərbaycan oxucusu üçün xeyli maraqlı ola bilər. Uyğurlar Çində, 20 milyon nəfər əhalisi olan muxtar rayon əhalisinin 42%-ni təşkil etməkdədir. Həmin rayonun adını biz səhvən, “Sincan Uyğur Muxtar Vilayəti”, “Sintzyan-Uyğur Muxtar Vilayəti”, “Sinczyan-Uyğur Muxtar Vilayəti” kimi yazmaqdayıq. Amma uyğurlar özləri belə deyirlər:

“Sincan Uyğur Aftonom rayonu”. Dünyada ilk dəfə mətbəə icad etmiş və kitab çap etmiş uyğurların, hal-hazırda azı 4 əlifbası var, rəsmi əlifba isə ərəb əlifbasıdır, hansı ki “Köhnə yazıq” deyirlər. Lakin onların “köhnə yazı”sı bizim lap köhnə yazıdan xeyli fərqlənərkəndir. Onlar yazılarında hərəkətlərdən istifadə etməklə uyğur dilindəki hər bir səsə dəqiq olaraq göstərilir. Ərəb sözlərini isə öz tələffüzünə uyğun olaraq yazırlar. Sincan Uyğur Muxtar Rayonunun hökumət saytları da bu əlifba ilədir, saytın uyğur versiyası olmadıqda halda Ana sahifəsinin lap yuxarısında, çin dilindən əvvəl, məhz uyğur dilində və bu əlifba ilə saytın adı göstərilir. Onların 2-ci əsas əlifbalı isə Sincan Universiteti tərəfindən qəbul olunmuş “Uyğur Kompüter Yazıq – UKY”dir. Burada bizdəki kimi “ü” və “ö” hərfləri olsa da özbəklərdəki kimi şə səsini “sh” kimi, çə səsini “ch” kimi yazırlar. Xə səsi isə bizdə və özbəklərdə olduğu kimi İks (x) ilə yazılır. Türkmənlər kimi isə uyğurlar da və səsini “v” hərfi ilə yox, “w” ilə yazırlar. O ki qaldı uyğur dilində olan saytlara, bu barədə qeyd edək ki, müstəqil dövlətləri olmayan uyğurların dilində internet heç də pis inkişaf etməmişdir, uyğurca saytların sayı 300-ə qədər, yaxud daha çoxdur və hələ üstəlik, uyğur dili üçün xeyli mükəmməl onlayn lüğətlər (uyğurcadan incilicəyə, türkçəyə, çincəyə) və mətni bir uyğur əlifbasından digər uyğur əlifbasına çevirmək üçün onlayn konverterlər mövcuddur.

www.ipekchi.info

Şəki televiziya - Kanal S VERİLİŞLƏRİN PROQRAMI (20 iyul-25 iyul)

20 İYUL	21 İYUL	22 İYUL	23 İYUL
08:58 Günün proqramı	08:58 Günün proqramı	08:58 Günün proqramı	08:58 Günün proqramı
09:00 Kanal S Xəbər	09:00 Kanal S Xəbər	09:00 Kanal S Xəbər	09:00 Kanal S Xəbər
09:10 Cizgi filmi	09:10 Cizgi filmi	09:10 Cizgi filmi	09:10 Cizgi filmi
09:30 T/S "Montekristo"	09:30 T/S "Montekristo"	09:30 T/S "Montekristo"	09:30 T/S "Montekristo"
10:30 Sənədli film	10:30 Həftənin qonağı (təkrar)	10:30 Unudulmayan ifalar	10:30 Lüks həyat (təkrar)
11:00 Sağlam həyat (təkrar)	11:00 Sənədli film	11:00 Sənədli film	11:00 Sağlam həyat (təkrar)
12:00 Hit-mix	12:00 Hit-mix	12:00 Hit-mix	12:00 Hit-mix
13:00 B/F (təkrar)	13:00 B/F (təkrar)	13:00 B/F (təkrar)	13:00 B/F (təkrar)
15:00 Kanal S Xəbər	15:00 Kanal S Xəbər	15:00 Kanal S Xəbər	15:00 Kanal S Xəbər
15:15 T/S "Həbsdən qaçış"	15:15 T/S "Həbsdən qaçış"	15:15 T/S "Ləğvətmə"	15:15 Evin içi (təkrar)
16:00 Sənədli film	16:00 Sənədli film	16:00 Sual var	16:30 Sənədli film
17:00 Cizgi filmi	17:00 Cizgi filmi	17:00 Cizgi filmi	17:00 Cizgi filmi
17:30 Təzə-məzə (təkrar)	17:15 Derbi (təkrar)	17:30 Sağlam həyat	17:30 Hit-mix+
18:00 Lüks həyat	18:30 Hit-mix+	18:30 Kanal S Xəbər	18:30 Kanal S Xəbər
18:30 Hit-mix+	19:30 Kanal S Xəbər	19:30 Kanal S Xəbər	19:30 Kanal S Xəbər
19:30 Kanal S Xəbər	20:00 T/S "Montekristo"	20:00 T/S "Montekristo"	20:00 Zərəfatın yarası
20:00 T/S "Montekristo"	21:00 İpək kimi	21:00 Problemlər özəyi	21:30 Məsirə cəmiyyət və islam
21:00 Şərəfli ömür	21:30 Evin içi	22:00 Gazərsən görərsən	21:30 Məsirə cəmiyyət və islam
21:30 Derbi	22:45 T/S "Ləğvətmə"	22:45 T/S "Ləğvətmə"	22:00 "SMS-lə seçilən B/F"
22:45 T/S "Həbsdən qaçış"	23:30 Kanal S Xəbər	23:30 Kanal S Xəbər	23:30 Kanal S Xəbər
23:30 Kanal S Xəbər	23:45 Bədii film	23:45 Kriminal	23:45 Bədii film
23:45 Bədii film	01:40 Klip	00:20 Bədii film	01:30 Klip
01:30 Klip	03:00 Efrin sonu	03:00 Efrin sonu	01:30 Klip
03:00 Efrin sonu			03:00 Efrin sonu

Həmtəsisçilər:

1. "Şəki-İpək" şirkəti;
2. M. Salis.

Redaktor:

A. Məmmədov.

Çapa təqdim edildi:

19.07.2010.

Sifariş: 2746.

Tiraj: 500.

Şəhadətnamə № 177.

Ünvanımız:

Az.5500. Şəki şəhəri,

Z. Bünyadov, 33.

E-mail: aydin.salis@gmail.com

Tel.: 055 793 23 83

012 480 12 45

0177 423 15

"İpəkçi" qəzetinin kompüterində yığılmış və "Azərbaycan" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

İpəkçi qəzeti müstəqil KİV olaraq fəaliyyət göstərir və bu qəzetdə dərc olunmuş xəbər və məqalələrin məzmununa görə "Şəki-İpək" ASC heç bir məsuliyyət daşımır!

